

§u 209 c. ř. s. pomlčeti nesměl a který, byv zástupcem žalující bez odporu podepsán, činí plný důkaz o průběhu a obsahu jednání, svědčícím pravému opaku, nelze tvrzený přednes žalobkyně seznati. Než i kdyby se byl stal, neplynul by z něho ještě úmysl žalobkyně, na žalované se domáhati náhrady případné škody. Avšak i kdyby tomu tak bylo, nebyl by tento přednes jistě totožným s tím, co nižší soudy za právní zájem uznaly, že totiž žalovaná žalobkyni škodu způsobila, jejíž náhrady se tato na ní může domáhati. Nebyly proto nižší soudy oprávněny, k tomuto domnělému právnímu zájmu, jehož žalobkyně, jsouc zastoupena právním zástupcem, ani výslovně ani zřetelně neuplatňovala, přihlížeti. Jest sice pravda, co praví odvolací soud, že totiž otázku, má-li žalobce právní zájem ve smyslu §u 228 c. ř. s., je soudům řešiti z úřední moci, to však jen v tom smyslu, že se jí musí zabývati, i kdyby odpůrcem nebylo vytýkáno, že takového zájmu není, nikoli i v tom smyslu, že by soudy byly povinny, z úřední moci přihlížeti ke všem okolnostem, z kterých byl žalobce snad nějaký zájem na určení mohl dovozovati, třeba že jej ani výslovně ani zřetelně netvrdil. Jest naopak na žalobci, aby žalobu a všecken svůj přednes vybavil se žádoucí přesností, v §§ 226 a 178 c. ř. s. předepsanou, žalobu určovací tedy zejména jak do příčiny, která zavdává k žalobě přímý podnět, tak i co do účelu, kterého má rozsudkem býti dosaženo. Konečně by určovací žaloba pro právní zájem, nižšími soudy uznaný, byla nepřipustna, i proto, že by byla možnou žaloba o plnění. Vždyť rozsudek prvé stolice sám praví výslovně, že žalovaná svým jednáním škodu způsobila, jejíž náhrady se tato na ní může domáhati. Je-li možnou žaloba o plnění, není zpravidla přípustnou žaloba na určení, leč by žalobce pro ni dolíčil zvláštní důvody, o což se však v projednávaném sporu ani nepokusil. Je tudíž určovací žaloba pro nedostatek právního zájmu na nutkavém určení nepřipustna, pročť ji bylo již z tohoto důvodu zamítnouti, a není dále třeba se zabývati její věcnou stránkou.

Čís. 4723.

Dráha neručí za poškození lidí a věcí tím, že je zasáhl vlak na závorami nechráněné křižovatce cesty s místní dráhou, pak-li strojvůdce dával zavčas předepsaná výstražná znamení.

(Rozh. ze dne 24. února 1925, Rv I 30/25.)

Matka žalobců, přejíždějíc na povoze trať místní dráhy, byla zachycena vlakem a usmrcena i se spolujedoucím synem, povoz pak byl poškozen. Žalobu pozůstalých dětí na dráhu o náhradu škody oba nižší soudy zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Ač to výslovně neuvádějí, opírají žalobci, jak patrně z jejich přednesu a i ze žaloby samé, svůj náhradní nárok jednak o ustanovení zákona o ručení železnic ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. (žalují u obchodního senátu místa úrazu dle §u 3 téhož zák.), jednak o předpisy občanského zákona o náhradě škody (domáhají se i náhrady škody věcné a tvrdí a dokazují zavinění dráhy). Náleží tedy žalobcům, aby dokázali

především a) v onom směru, že nastala příhoda v dopravě (§ 1 zák. o ruč. žel.), b) ve směru druhém zavinění dráhy (jejích zřízenců). Ani tohoto ani onoho důkazu žalobci neprovedli. Příhodou v dopravě ve smyslu §u 1 zák. o ruč. žel. jest událost, která, odchylujíc se od pravidelných poměrů dopravních, je o sobě způsobila přivoditi smrt nebo tělesné zranění lidí. První soud dospěl podle výsledků jednání a průvodního řízení právem k závěru, že v tomto případě nedošlo k nijaké úchylce ani nepravidelnosti, k nijakému vybočení z obvyklého způsobu dopravy. Okolnost, že vlak přejížděl veřejnou silnici na křižovatce úplně volné, neuzavřené, nestřežené, v téže době i jinému vozidlu přístupné. byla by sama o sobě příhodou v dopravě, kdyby šlo o dráhu hlavní, při níž přejezdy opatřeny býti musí závorami. není však o sobě příhodou takovou v tomto případě. kde jde o dráhu místní, pro niž předpisu toho není, při níž přejezdy opatřeny jsou jen výstražnými tabulkami a střeženy pouze tam, kde je to zvláště předepsáno, čehož v tomto případě nebylo. Ani v nějakém jiném směru nedošlo při vlaku, o který jde, k úchylce od obvyklého, pravidelného způsobu dopravy. Nebyla-li však prokázána ani příhoda v dopravě, chybí první předpoklad pro užití zákona o ručení železnic. Avšak ani zavinění dráhy (jejích zástupců nebo zřízenců), nějaká nedbalost nebo nedostatek povinné péče a opatrnosti, jež zakládaly by závazek dráhy k náhradě škody podle předpisů občanského zákoníka, nebyly prokázány a je přisvědčiti závěru prvního soudu, že dle výsledků průvodního řízení matka a bratr žalobců vlastní neopatrností zavinili nehodu, při níž přišli o život, tím, že dle celého stavu věci nevěnovali náležitou pozornost okolnostem a poměrům místa a času. Odvolávajíc se na ustanovení čl. 36 e) návěstních předpisů čís. XXII. díl druhý, dovozují odvolatelé, že strojvůdce dopustil se nejen nedbalosti, nýbrž přímého zavinění tím, že nedal výstražného znamení kromě u výstražných kolíků také před vjezdem do stanice, tedy poblíže přejezdu. Ve směru tom jest však prokázáno svědky ve spojení s posudkem znaleckým, že strojvůdce dal výstražné znamení (návěst) všude tam, kde je to předepsáno, takže ani v tomto ohledu nedopustil se opomenutí nebo porušení svých služebních povinností ani zanedbání povinné péče.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nižšími soudy bylo zjištěno a není dále sporu o tom, že výstražné znamení bylo dáno mimo jiné také asi 200 m od přejezdu, na kterém se nehoda udála, že vlak tehdy jel s rychlostí 12—15 km, z čeho plyne, že od daného znamení do srážky uplynula asi minuta, tedy dosti času, ve kterém škodující mohli jízdu podle potřeby zaříditi nebo zastaviti, a že — přes nepříznivý vítr — pískání vlaku bylo slyšeti i v místech přejezdu. Je-li tomu tak, jest ovšem plně souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že strojvůdce — alespoň co do křižovatky s přejezdem zde jedině rozhodné — dával znamení tam, kde bylo předepsáno, tedy vyhověl předpisům pro železniční zřízence, by z důvodů osobní bezpečnosti šetřili veškeré opatrnosti, a zejména vyhověl i předpisu čl. 36

náv. předpisu č. XXII., díl druhý, kterého se strana žalující dovolává Nelze proto dáti dovolání za pravdu, že žalovaná dráha z důvodu povinného ručení podle zákona ze dne 10. března 1869, ř. zák. čís. 27 aneb dokonce ze zavinění podle XXX. hlavy obč. zákona jest práva ze škody žalobcům z nehody snad vzniklé.

Čís. 4724.

Účinky t. zv. subindosamentu.

Na který dluh započítává se podle něm. obč. zák. (§ 366) splátka.

(Rozh. ze dne 24. února 1925, Rv I 92/25.)

Žalobce, majitel bankéřského závodu v Bavorsku, byl v bankovním spojení s Vavřincem G-em, bydlícím rovněž v Bavorsku, jemuž poskytoval úvěr. K žádosti Vavřince G-a zaplatil žalobce u chebské filiálky banky N. směnku za 13.000 Kč a obdržel za to od banky směnku s podindosamentem. Na základě této směnky vymohl si žalobce proti Vavřinci G-ovi jako přijateli směnky a Františku K-ovi jako vydateli a girantu směnečný platební příkaz na 13.000 Kč. K námitkám Vavřince G-a a Františka K-a ponechal procesní soud první stolice směnečný platební příkaz v platnosti ohledně 9786 Kč 45 h, zjistiť, že Vavřinec G. zaplatil žalobci celkem 1.300 zlatých marek, že však byl kromě směnečného dluhu 13.000 Kč žalobci dlužen ještě 310 a 450 zlatých marek, na něž v první řadě bylo placení započítati, takže směnečná pohledávka zůstala ještě neuhrazena zbytkem 9786 Kč 45 h. Tento způsob započtení odůvodnil takto: Jde zde o právní poměr mezi žalobcem a Vavřincem G-em. Oba bydlí v Bavorsku, Vavřinec G. jest určitě bavorským státním příslušníkem, obchodní spojení mezi nimi bylo v Bavorsku a jest proto použití říšskoněmeckého práva (§ 37 obč. zák.). Jest tedy ohledně otázky, na jaký dluh jest započísti placení G-ovo, použití nikoliv §u 1416 obč. zák., nýbrž §u 366 něm. obč. zák. Dle tohoto jest, neurčí-li dlužník jinak, při dílčím placení a více dlužích zapraviti onen dluh, jenž skýtá věriteli menší jistotu, jsou-li pak dluhy stejně jisté, onen, jenž dlužníka více tíží a, tíží-li více dluhů dlužníka stejně, dluh starší. V případě, o nějž tu jde, jest pokládati všechny dluhy za splatné, směnečný dluh však jest zajištěn dvěma indosanty a byly proto dílčí splátkou G-ovou nejprve zapraveny jeho dva nekryté dluhy 310 a 450 zlatých marek. O d v o l a c í s o u d k odvolání žalovaných napadený rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nižší soudy na základě výsledků provedených důkazů, najmě na základě výslechu stran zjistily, že žalobce zaplatil zažalovanou směnku u chebské odbočky banky N. sice na žádost Vavřince G-a, ale nikoli jako jeho plnomocník nebo mandatář, nýbrž za tím účelem, a b y j a k o bankéř učinil obchod peněžní, pokud se týče proto, že